

The Project Gutenberg eBook of Juutalaisten puolustukseksi

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Juutalaisten puolustukseksi

Author: Émile Zola

Translator: Evert Huttunen

Release date: August 23, 2008 [eBook #26403]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK JUUTALAISTEN PUOLUSTUKSEKSI ***

Produced by Matti Järvinen.

Juutalaisten puolustukseksi.

Kirjoitti

Emile Zola.

Suomentanut

E[vert]. H[uttunen].

Ensimmäisen kerran julkaissut

Viipurin Työväen Sanomalehti- ja Kirjapaino-Osuuskunta r. l. 1909.

Lukijalle.

Kuten kaikissa n. s. sivistyneissä maissa, samoin Ranskassakin ovat kansalliskiihkoiset ainekset koettaneet — vaikkakin huonolla menestyksellä — järjestää juutalaisvastaista liikettä juutalaisajometsästyksineen ja verilöylyineen. Siellä tämä kiihoitus ja liike kehittyi huippuunsa, suomalaisellekin yleisölle tunnetun, Dreyfys-jutun yhteydessä, jossa katolinen kirkko antisemistisen liikkeen ohella kaivoi tasavaltalaisen hallitusmuodon perustuksia. Emile Zola, joka loistavalla menestyksellä ajoi syyttömän ja sittemmin vallan syyttömästi tuomitun Dreyfussen asiaa, kirjoitti myös tämän lentokirjansen "Juutalaisten puolustukseksi" joka, ollen tähdätty etupäässä katolilaisia antisemittejä vastaan, kauttaaltaan sisältää purevaa ivaa yleensä kaikkea antisemiläisyyttä (juutalaisvasta liikettä) vastaan. Ja koska tämä lentokirjanen puolestaan sopii meikäläisiinkin oloihin, — se näet osoittaa lukijalle, miten paljon järjettömyyttä onkaan siinä raivoisassa vihassa juutalaisia vastaan, jota täällä erittäinkin n. s. suomettarelaisten taholta levitetään kansan valistumattomampain kerrosten keskuuteen, — niin lienee tämä puolestaan tervetullut lisä tätä kysymystä käsittelevään niukkaan suomenkieliseen ainehistoon.

Suomentaja.

Juutalaisten puolustukseksi.

Useitten vuosien, kuluessa olen minä yhä kasvavalla hämmästyksellä ja inholla seurannut sitä liikettä, jota koetetaan Ranskassa järjestää juutalaisia vastaan. Minusta tämä näyttää joltakin kauhealta, joltakin terveän järjen, totuuden ja oikeuden täydelliseltä yli äyräyttensä menolta, joltakin sokealta ja järjettömältä, joka heittää meidät useita vuosisatoja taapäin kauhistuksen hirveimpään aikakauteen, uskonnollisiin vainoihin, joka saattoi kastella armaan maan verellä... Ja minä tahdon tämän sanoa. Mistä oikeastaan nuhdellaan juutalaisia, mikä on itsessään syy tähän loppumattomaan riitaan?

Useat, jopa minun erityiset ystäväni, ilmaisevat, etteivät he voi sietää juutalaisia ja etteivät he ilman inhon tuntoa asemassaan voi koskettaa käteenkään juutalaista. Tämä fyysillinen vastenmielisyys, tämä rotuviha on valkoisten puolesta ruskeaihoisia ja punaisien puolesta mustaihoisia vastaan. Minä en tahdo tutkia miten paljon tässä tunteessa tässä vuosisataisessa ylenkatseessa ja kostossa on vaikuttavana tekijänä kristityn viha juutalaisia vastaan siitä, että tämä ristiinnaulitsi hänen Jumalansa. Fyysillinen inho loppujen lopussa on varsinainen syy, paljon mahdollista, myös erityinen varsinainen syy, siihen nähden, mitä ihmiset lausuvat meille ilmaistessaan ajatustaan: "minä vihaan heitä sen tähden, että minä heitä vihaan, sen tähden, että heidän nenänsä muoto karkoittaa minua heistä, sen tähden, että yksi ainoa ajatus heistä saattaa vereni kuohuksiin, sillä siinä määrässä olemme me kaikessa eroavia ja vastakkaisia toisillemme"...

Eikä siis sitä vähemmän rotuvihaa voida pitää kostonhaluisten ihmisten vihan syynä ja puolustuksena. Jos tämä on siis niin, niin minkätähden emme sitten palaisi takaisin metsän syvyyksiin ja ryhtyisi uudelleen raakalaissotaan yhden rodun puolelta toista vastaan! Alkakaamme syödä toinen toisiamme sen tähden, ettemme samalla tavalla huuda, sen tähden, että naapurimme tukka ei kasva samoin kuin meidän. Mitä varten sitten sivistyksen ponnistuksia, jos me emme kerran voi hillitä metsäläisen vaistoa, joka yllyttää hyökkäämään meitä lähimpämme kimppuun, jos tämä lähimmäisemme ei ole kaikin puolin meidän mieleemme. Kansojen historia vuosisatojen kuluessa on opetusta molemminpuolisesta suvaitsevaisuudesta ja lopullinen ihmisyyden päämäärä on yleismaailmallinen veljeys, joka liittää kansat yhteen ja rakkaus, joka ponnistelee pelastaakseen ihmisiä. Vihata, pureksia ... sen tähden, että tuon pääkallo ei ole vallan samallinen kuin minun... Ja tämä nyt!... Meidän aikanamme!... Mutta eikö tämä ole hirveätä järjettömyyttä?

Tulen nyt pääsyytteeseen niin sanoen sen sosialiseen luonteeseen. Valaisen pääkohdissaan syytöksien sisältöä. Juutalaiset muodostavat kansallisuuden kansallisuuksien kesken; he elävät erityisenä uskonnollisena luokkana ja tällä tavoin, ollen vailla maantieteellisiä ja poliittisia rajoja, omistamatta isänmaata, muodostavat jotain kansainvälisen lahkoon tapaista, joka jonain kauniina päivänä laskee koko maailman valtansa alle. Juutalaiset menevät avioliittoon omiensa kanssa, suojelevat nykyisen irstailun aikana lujan perhe-siteen, tukevat ja rohkaisevat toinen toisiaan, sekä ilmaisevat eristetyssä tilassaan suuremmoista vastustuskykyä ja voimaa ja hitaasti, mutta kuitenkin varmasti valloittavat kaiken ja laskevat sen valtansa alaiseksi.

Juutalaisten suku on erinomaisesti käytännöllinen ja järkevä. Voiton halu ja himo rahan perään on heillä veressä; heidän hämmästyttävä toimelias älynsä auttoi heitä vähemmän, kuin sadan vuoden kuluessa käsiinsä keskittämät suunnattomat rikkauudet toimien niitten kanssa aikanamme, jolloin rahat ovat kuninkuus ja valta.

Myöntäkäämme, että tämä kaikki on oikein. Mutta vakuuttaakseen tosiasioita, tulee niitä vähän vielä selittää.

On tarpeellista lisätä, että juutalaiset, sellaisina millaisina heitä kuvaavat syyttäjänsä — ovat ainoastaan tulos meidän käsistämme, hedelmä 18-vuosisadan järjettömästä vainosta. Ihmisiä ajettiin inhottaviin kaupungin osiin, kuten spitaalitauteisia... Mitä ihmettelemistä siis siinä, että he alkoivat elää erikseen, säilyttäen perittyjä tapojaan, vahvistaen perhesuhteitaan ja jääden voitetuiksi keskellä voittajia. Heitä lyötiin ja solvaistiin kaikkialla ja he huokasivat oikeudettomuudesta ja väkivallasta. Mitä ihmeellistä siinä on, että he, myöskin ymmärtämättömästi säilyttävät sydämessään toivoa kaukaiseen koston, päätökseen seista vihollisiaan vastassa ja voittaa heidät. Heille halveksivasti annettiin rahan yhteiskunnassa kaikki ylenkatse ja yhteiskunnassa asetettiin heidät kauppiaan ja koronkiskurien asemaan. Mutta kun raan voiman aikakausi vaihtui järjen ja työn aikakaudeksi ja juutalaiset vuosisatoin kuluessa tapahtuneen aivojensa perinnöllisen hienostumisen ja karaistumisen kautta osottautuivat täydellisesti valmiiksi ja kypsyeiksi pääoman herroiksi ja valtijoiksi, niin — kaikki suuttuivat ja kirkuivat.

Te vapisette pelosta nähdessänne, että teitte juutalaisesta keskiaikaisen uskonlahkolaisen, mutta omassa sokeassa vihassanne, te ette ymmärtäneet ajatella mitään parempaa kuin palata tuhannen vuotta taapäin, teille mieluisesti vastaan otettuun uskonnollisten vainojen kauteen. Te aloitte kehoittaa pyhään sotaan: juutalaisia tulee metsästä, ryöstää, heitä tulee kuten ennenkin tunkea yhteen

kuoppaan, todennäköisesti sitä varten, että he henkensä raivolla uudelleen tuntuivat, että he ovat ahdistettu kansa, keskellä ahdistajia! Ei mitään sanomista, te olette mainioita poikia, järkeviä ja tärkein, te erinomaisesti ymmärrätte mistä on kysymys säännöllisissä yhteiskunnallisissa oloissa....

Ja itse asiassa! teitä katolilaisia on enemmän kuin kaksisataamiljoonaa ja juutalaisia tuskin viittä miljoonaa, — ja te vapisette, te kutsutte santarmeja, te kohotatte vaikeroinen ja painitte aivan kuin suuri ryövärisotajoukko olisi hyökännyt teidän isänmaahanne. Millainen merkillinen rohkeus ja urhoollisuus! Minun käsittääkseni taistelu juutalaisten kanssa on aivan, aivan mahdollista. Tätä varten on yksi täydellisesti varma keino. Olkaa yhtä järkeviä ja toimeliaita, kuin hekin. Muistan miten minun täytyi kokonainen kuukausi kuljeskella pörssissä, päästäkseni jollakin tavoin selville tästä minulle niin kummallisesta alasta. Eräs katolilainen pankkiiri usein minulle puhui: "ah, he ovat meitä voimakkaammat, he aina meitä lyövät." Jos tämä on oikein, niin totta eikö tämä ole alentavaa. Mutta onko se niin? Luontaiset taipumukset epäilemättä merkitsevät paljon, mutta järki ja työ voittaa kaikki. Minä itse tunnen kristittyjä, joita voi pitää erinomaisina juutalaisina. Kenttä on vapaa. Jos he vuosisatojen kuluessa ovat opetelleet rakastamaan ja toimimaan rahoineen, seuratkaa heitä tällä tiellä, koettakaa omata heidän luonnettaan, niin voitatte heidät heidän omalla etevyydellään sen sijaan, että hyödyttömästi aina solvata heitä. Muuta ei ole, — tämä on elämän laki.

Kuinka heillä onkaan syytä ylpeillä, kun he kuulevat teidän epätoivoiset huuton! Olla merkitsemättömänä vähemmistönä ja kuitenkin aiheuttaa sellaista pelkoa! Kourallista ihmisiä vastaan kaivataan miltei kokonainen varasto kaikkein hirmuisimpia sota-aseita. Joka aamu te suuntaatte heitä vastaan huuton ja lyötte hätäkelloa, aivan kuin kaupunki olisi vihollisten piirittämä! Kuullessa teitä pitäisi muodostaa rajoitettu ala, rakentaa uudelleen juutalaisten katu, joka yöksi suljettaisiin ketjuilla. Sängen kauniin näyn muodostaisi tällainen kuva, meidän avonaisissa, vapaissa kaupungeissamme. Minä ymmärrän, että juutalaiset eivät kiihottuisi vaan jatkaisivat rauhallisesti juhlaansa meidän finanssimarkkinoillamme. Haukkuminenhan on se pyhimystaruinen nuoli, joka aina kilpistyy takasin ja lävistää metsästäjän silmän. Ahdistakaa heitä enemmän, niin he voimakkaammin tulevat teitä kurittamaan.

Niin vainoaminen! sanokaapa olkaa hyvä! pidätkö te kaikki vielä tästä nautinnosta? Te vielä yksinkertaisesti uskotte, että ihmisiä voidaan hävittää vainoamalla? Mutta tähän juuri johtaa päinvastaiseen. Jokainen suuri asia ainoastaan on lisääntynyt ja kasvanut kun se on kostutettu marttyyrien verellä. Jos juutalaiset ovat olemassa on se teidän vikanne. He olisivat jo aikoja sitten hävinneet, sulaneet suureen ihmispaljouteen, jos teidän ajometsästyksenne ei olisi pakoittanut heitä taipumaan ja itsepäisesti jäämään rotukokonaisuudeksi, kuin erityiseksi vakuudeksi ominaisesta olemassaolostaan. Ja nykyisin, kaikki heidän voimansa lähtee teistä, te sitä lisäätte ja he vasten tahtoaan näyttävät niin voimakkailla. Tarvitsee vain huutaa vaarasta joka päivä, niin vaara ilmenee. Näyttäen kansalle vain pelotinta voi siitä muodostaa hirviön. Kun juutalainen tulee meille olemaan samasta merkityksestä kuin me itse, niin hän on silloin veljemme. Tämä on erinomaisen järkevä menettelytapa. Meidän täytyy laajaksi avata sylimme ja toteuttaa teossa sosialinen laissa julistettu yhdenarvoisuus. Tuntee juutalaisia omikseen, rikastua heidän luonteenominaisuuksillaan — ne ovat heillä — pysäyttää ja ehkäistä rotutaistelu ja suosia seka-avioliittoja... Siinä suuremman ihmisyyden, yhdistymisen ja vapautuksen tehtävä.

Juutalaisvaino niissä valtioissa, joissa se näyttelee huomattavaa osaa, aina ilmenee, joko politisen puolueen taisteluaseena tai tuloksena raskaasta taloudellisesta asemasta.

Mutta Ranskassa, jossa juutalaiset eivät ollenkaan ole rajattomasti pääomaa hallitsevia, kuten siitä tahdotaan meitä uskotella, juutalaisvihamielisen liikkeen ilmeneminen on täydellisesti perusteetonta, omaamatta minkäänlaisia juuria kansan keskuudessa. Tämä ei ole edes liike, vaan surullinen räiske muutamista, katolisen lahkolaisuuden arveluttavista tyhjistä fraaseista. Uskotella vakavasti, että nykyiset juutalaiset Rotschildiin asti ovat sen Judaan rintaperillisiä, joka antoi ylön ja ristiinnaulitsi meidän Jumalamme, tämä on jo sanomalehdistöltä suoranaista väärinkäyttöä. Ja minä uudistan välttämättömyydestä meluisalla arenalla, että halu herättää huomiota, ja saada itselleen yleisöä — siinä pääsyy meidän juutalaisvihamielisen liikkeemme sytyttäjiin, tämän kansan kiihotukseen, jonka liekki, onneksi, olikin liioteltua.

Mutta siitä huolimatta millainen kauhea vieremä romahdus! Useitten kuukausien aikana, joka päivä purkaa herjauksia, teroittaa syytöksiä ja kirkua: juutalaiset ovat varkaita, juutalaiset ovat murhaajia — syyttää juutalaisille kristittyjen vikoja, joihin sitten halusta heitetään varjo — kuinka te uskallatte vastustaa?! Siis te olette juutalainen! Kaikki juutalaiset, kaikki täytyy metsästä, kaikkia solvaista ja mestata!.. Ja mitä oli tämän raivon seurauksena? Vähäpätöinen hälinä, rivoja sanoja, asetettuna alhaisten intohimojen nähtäviin, ja ... vaikkapa edes yksi päättävä "toimenpide" — vaikkapa edes joukkio "raivoavaa yleisöä". Ei mitään! ei yhtään halkaistua pääkalloa, ei yhtään rikottua akkunaa. Täytyy joka tapauksessa olla tällaisen hyvän, kunniallisen ja järkevän kansan, kuin meidän herttainen Ranskan kansa on, jotta pidättäytyy antautumasta tähän joka päivä kutsuttuun kansalaissotaan ja

säilyttääkseen terveen järjen keskellä alituisesti hämmästeleviä ihmissyöjiä, jotka ahnehtivat juutalaisten verta! Ei kauvan sitten kuin erälle lehdille mieluisena palana oli pappi. Nyt he aamuruuakseen valitsevat juutalaisen. Oleellisesti tämä niin viheliäinen ruokalaji, kuten edellinenkin, mutta pienemmässä mitassa, niin perin tyhmä. Kaikesta tästä jää jäljille tuskin likaista, hävettävää ja järjetöntä teon tuntomerkkiä. Eipä edes katuliike palaa katsella töllistelemään näihin pirun riivaamiin, saattaen heidät kiistelemään, kuten pirut pyhässä vesiastiassa. Kummallisinta kaikista on tämä heidän valittelunsa. He uskottelevat, että tekevät jotakin välttämätöntä ja terveellistä. Onnettomat ihmiset! Kuinka minun on sääli heitä, jos he ovat vilpittömiä. Hirmuista ajatella, millaisia asiakirjoja he pidättävät itselleen! Joka päivä, vapaaehtoisesti erityisine käsineen kasata valheitten joukkoa, erehdyksiä, raivoisaa vihaa ja rajua järjettömyyttä! Mikä voisi olla surullisempaa? Kun aikojen kuluessa tutkiva tieteilijä ajattelee laskeutua tähän suohon, hän tulee liikutetuksi saadessaan varmuuden siitä, että siellä pimeydessä ei ollut muuta, kuin uskonnollisia intohimoja ja rikkiväännettyjä aivoja. Historia lyö häpeäpaaluun näitten raivoisain huutajien, näitten sosialisten rikoksentelejä nimet, joitten ilkityöt eivät onnistuneet sen tähden, että he koettivat sovelluttaa niitä täydelliseen järjen pimitämiseen.

Minä en lakkaa ihmettelemästä, että tällainen palaaminen kiihkoiluun, tällainen yritys kehoittaa uskonnolliseen sotaan, saattoi ilmetä meidän aikakaudellamme, meidän suuressa Parisissa, keskellä hyväntahtoista kansaamme. Tämä on erityisesti käsittämätöntä nyt yleisen suvaitsevaisuuden kansanvaltaisena aikana, jolloin kaikkialla huomataan pyrkimystä tasa-arvoisuuteen, veljeyteen ja oikeuteen.

Ei koskaan luultavasti niin kiihkeästi haaveiltu siitä, että rajat häviäisivät ja kaikki kansat yhdistyisivät. Me näemme, miten eri uskontunnustuksiin kuuluvat hengelliset käyvät yhdessä uskonnollisissa kongresseissa; paremmat ajatukset opettavat meille, että kaikki ihmiset ovat taisteluelviä toisilleen, että meidän velvollisuutemme on auttaa toinen toisiamme kantamaan elämän koetuksia ja että korkein alttari on se, johon kannetaan ihmisten sääliväisyyden rukouksia. Mutta äkkiä kourallinen tylsämielisiä, järjettömiä eli keinottelijoita alkavat raivoisasti parkua: kuolema juutalaisille, lyökää juutalaisia, kuristakaa niitä, hävittäkää ne sukupuuttoon, sytyttäkää polttoroviot ja palatkaa ihmiskunnan alkuvaiheisiin. Siinä on, josta voidaan sanoa, että se on hyvin valittu seikka. Ah, kaikki, tämä olisi tyhmää, ellei se olisi niin kauheata.

Että muutamien juutalaisten käsiin on kerääntynyt liian paljon pääomia, se on tosiasia. Juuri samanlainen kokoontuminenhan on ominaista myös katolilaisilla ja protestanteilla. Mutta lisätä kansan harmia, tehdä se uskonnollisten intohimojen aseeksi, heittää juutalainen pulaan joutuneitten onnettomien ihmisten vihan sovitusuhriksi, sillä tekosyyllä, että jokainen juutalainen on kapitalisti — millaista väärää ja ulkokullattua sosialismia tämä on. Sitä ei saa kruunata, vaan se täytyy paljastaa. Jos tulee päivä, jolloin työnlaki järjesty muotoihinsa eli luo oikeutta ja onnea, — se päivä toteuttaa ihmisyyden. Silloin katoaa eroitus juutalaisen ja kristityn välillä, silloin vaaditaan kaikilta samanlaista tilinvelvollisuutta, mutta senpä tähden oikeudet ja velvollisuudet tulevatkin olemaan kaikille samanlaiset.

Ihmisten yhteisyys! Oi, kuinka välttämätöntä on tähän uskoa, jotta omata rohkeutta elää, jotta suojella edes jonkinlaista toivoa taistelussa. Ihmisten yhteisyys! Nämät sanat kaikuvat tuskin kuuluvalla äänellä, mutta vähäkerrassaan se tulee voimakkaammaksi ja kuten voittoa huuto, kaikuu kaikille kansoille, jotka janoavat totuutta, oikeutta ja rauhaa.

Pois viha, ryhtykäämme rakastamaan toinen toisiamme kaupungeissa, kylissä ja rajojen ulkopuolellakin; ryhtykäämme työskentelemään saattaaksemme kaikki rodut yhdeksi onnelliseksi perheeksi. Vaatikoon tämä vaikka tuhatta vuotta, me kuitenkin tahdomme uskoa lopulliseen rakkauden voittoon, me myöskin uskomme, että myös meidänkin aikanamme täydelleen voimme alkaa rakastaa lähimpiämme. Mutta ne vähämieliset hullut, jotka uskovat, että oikeutta voidaan jakaa veitsen iskuilla, — antaa niitten palata takaisin keskiajan raakalaiskauden synkkään metsään. Ja sanokoon Jesus intoileville oppinsa seuraajille, että hän on antanut juutalaisille anteeksi ja että hekin ovat ihmisiä...

End of Project Gutenberg's Juutalaisten puolustukseksi, by Emile Zola

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK JUUTALAISTEN PUOLUSTUKSEKSI ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in

the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the

requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR

INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.